

{ אז נדברו }

פרשת שופטים תשפ"א | לסדר: "הרחיבי מקום אהלך" | גליון מספר: 524

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

העלון השבוע נתרם לע"נ

דוד בן חנה

ושרה מתנה בת רגינה

ת.נ.צ.ב.ה

ניתן לקבל את הגיליון
בשירות פקס באמצעות
שיחת טלפון:

0795319191

(ניתן לפעול לפי ההוראות
המפורטות שם.)

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,
חיפה

תודה מראש!!!

חודש אלול: טיפול 10.000 לנפש השחוקה שלנו...

לאחרונה התוודעתי לראשונה שיש שני שערי תשובה... יש את הספר שערי התשובה המוכר לרבינו יונה... ויש גם במקביל **שער התשובה לבעל חובות הלבבות**... עוד לפני שהתחלתי ללמוד בה... כבר הסתקרנתי מעניין מה ההבדל בין שערי תשובה לרבינו יונה לשער התשובה לחובות הלבבות? סו"ס מקובלנו שבחודש אלול לומדים שערי תשובה לרבינו יונה... ואילו שער התשובה לחובות הלבבות לא ידוע לנו שלומדים... הראיה... שרק עכשיו התוודעתי לקיומו... התחלתי קצת ללמוד וכבר בעמוד הראשון שמתי לב להבדל מהותי ומרתק בין הגישות איך לגשת לתשובה... לשניהם יש הגדרה מה זה תשובה!!! רבינו יונה מגדיר ש... שמה זה תשובה- ה' עשה חסד וטובה עם הברואים ונתן להם אפשרות להימלט מהעבירות שבידם... זו ההגדרה של תשובה!!!

לעומת זאת החובות הלבבות מגיע מזווית שונה לגמרי... החובות הלבבות **דבר ראשון** מוכיח בצורה ברורה **שהחולשות שלנו זה משהו מובנה!!!** זה לא מחדל... זה לא פשע... אלא משהו מובנה בעצם האישיות שלנו... הוא מוכיח את זה גם בשכל וגם ממקראות מפורשים: "כי יצר לב האדם רע מנעוריו..." "וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום",

אי לכך ובהתאם לזאת אומר החובות הלבבות: היות וה' ברא אותנו עם חולשות!!! עם בלאי!!! עם שחיקה טבעית... בשביל זה הקב"ה תכנן במקביל טיפול עשרת אלפים שנקרא תשובה...

כן... רק לאחרונה מישהו הסביר לי מה זה "טיפול עשרת אלפים"... הוא הסביר לי: שלכל רכב יש בלאי באופן מובנה!! זה שהצמיגים נשחקים זה לא פשלה ולא מחדל ולא מוכיח על בעיה בפירמה... זה פשוט חלק מהתהליך... ובשביל זה יש טיפול שנקרא 10.000... כל ק"מ צריך לבא למוסך ולטפל ברכב... לא מדובר פה בתאונה או קלקול... זה רק טיפול!! על אותו משקל: בעל חובות הלבבות מגדיר את התשובה כטיפול 10.000... אדוני היקר: ה' ברא אותך עם שלל חולשות... עם נטיות לב מנוגדות שבאופן טבעי זה גורם לך מידי פעם להתבלבל ולזוז שמאלה... **ובשביל זה יש טיפול עשרת אלפים!!!** יש מוסך שנקרא תשובה... אמנם אתה תמיד יכול להיכנס למוסך... גם במשך השנה... אתה גם יכול תמיד לעשות שטיפה וניקיון לרכב... אבל לכה"פ בימי הרחמים והסליחות זה הזמן שע"פ חוק צריך להיכנס למוסך... לא... אל תיקח ללב... לא מדובר פה בתאונה... זה בסה"כ ריענון...

זו הגישה של בעל חובות הלבבות... לעומת זאת רבינו יונה מציג את זה בצורה יותר חריפה ותובענית: לא אדוני!! אתה לא בסדר... יש לך רשימה של מחדלים וצבירת חובות תופחים... רק ה' ריחם עליך ונתן לך דרך מילוט ותכנית שיקום איך לצאת מסבך החובות...

האמת היא שהגישה של בעל חובות הלבבות היא ממש חדשה לי... אבל אני מוכרח לומר שזה הגיע לי בזמן... זה הרגיע אותי וסידר לי את הראש... החובות הלבבות מסביר לי... לא ר' שמיל... אתה לא חייב בכל מחיר להתמלאות כעת ברגשות אשמה והלקאה עצמית על כל המחדלים של חודש אב האחרון ושל כל השנה האחרונה... עזוב כעת את זה... תבין שיש גם בלאי... יש שחיקה... ובשביל זה יש לנו טיפול עשרת אלפים שנקרא אלול... קדימה למוסך...

סו"ס יש מחיר לתפקיד היצוגי והאסטרטגי שלך!!! אל תשכח שלמלאכים אין עבירות... וגם לכל הנשמות והנפטרים השוכנים בגן עדן על כנפי השכינה... גם להם אין כעת עבירות... רק למי יש עבירות?? לי ולך ולנו... ולמה?? כי אנחנו נמצאים בצומת הכי מרכזית!!! ממש במרכז העצבים... בצומת שמחברת בין הנפש רוח והנשמה... והצומת הזו מצד אחד מזמינה המון חלון הזדמנויות שאין את זה לאף אחד... ומצד שני באופן טבעי יש לזה מחיר... הצומת הרגישה הזו מזמינה כל מיני התחכוכיות ומריבות בלתי פוסקות בין אוי לי מיוצרי ואוי לי מיוצרי... מצד אחד הנפש דורשת את שלה והנשמה את שלה וכל אחד מושך לכיוון שלו וממילא המעידות הרוחניות שיש לנו זה חלק מהשחיקה של הצמיגים והבלאי הטבעי שיש לרכב שכל הזמן נמצא על הכביש... רכב שכל רגע צריך לבלום כי היצר הרע קופץ לו לכביש... תקשיב... לכה רכב יש בלאי!!! צריך להבין אותו... זה שהרכב הזה צריך טיפול עשרת אלפים שנקרא חודש אלול ותשובה... זה לא אומר שהוא רכב לא טוב... זה לא שהיה פה איזה תאונת דרכים והתשובה מגיעה פה כמו מטוס חילוץ... לא!! התשובה היא בסה"כ ביטוח חובה שמתלווה באופן מובנה לחולשות שלנו...

זו הגישה של בעל חובות הלבבות ולי זה הגיע ממש כטל תחיה... חודש אלול זה לא חודש של הלקאה עצמית... זה חודש של טיפול... ריענון... התחדשות... יציאה מהשחיקה...

כעת אני מבין למה לא קבלנו מסורת מרוביתנו בעלי המוסר ללמוד את שער התשובה לבעל חובות הלבבות... בטח שלא... הגישה הזו של חובות הלבבות לתשובה היא באמת פחות תובענית ויותר מידי מרופדת בשביל הדורות הקודמים שתבעו מעצמם... אבל תסכים איתי שכעת בדור שלנו... בשבילי זה ממש מים קרים על נפש עייפה... רק עכשיו סיימתי בין הזמנים על שלל החולשות וההתפרצויות שהיו לי בו... ומשם אני מיד נוחת לחודש אלול ומתחיל לחמם מנועים לקראת הלקאה העצמית השנתית... **אז זהו שלא!!!** בעל חובות הלבבות פונה אלי ואומר: לא חייבים!! אתה לא חייב להסתכל על עצמך כאוסף מחדלים... סו"ס גמעת עשרות אלפי ק"מ בבין הזמנים האחרון... הלימוד תורה שלך נשחק... השמירת עיניים שלך התייעף... אז הנה... בן אדם מה לך נרדם... קום רוצ למוסך... שבים בתשובה... סו"ס אתה מרכבה לשכינה הקדושה... המרכבה הזו צריכה טסט שנתי... בדיקה מקיפה... וחיידק מנוע לעוד שנה נוספת של עבודת ה'...

טיפול מונע: איך מרגישים אלול בלי להיכנס לשיתוק והתאבנות...

מאמר זה מיועד לאותם בני עליה שחיים את אלול!! מרגישים אלול... ובשלב מסוים לפעמים מגיעים לתחושת שיתוק והתאבנות כתוצאה מהמתח של חודש אלול. אז בא לא נחכה שזה יקרה... בא נעשה לעצמנו קצת סדר בראש וננסה למנוע את התופעת לוואי הזו...

ובכן: כמדומני שאחת הסיבות למה חודש אלול משתק אותנו... זה בגלל שבראש שלנו נתפס שחודש אלול זה חודש שכל עניינו **הכנה** ליום הדין!!! רק מתחיל החודש... והספירה לאחור מתחילה... עוד 29 יום... עוד 28... טו טו טו... להזדרז... עוד רגע יום הדין... נו... תקפוץ על העגלה... התחושה הזו הופכת את חודש אלול לאיזה תכנית איסטרטגית... ואמנם נכון שזה ככה... אבל זה לא לגמרי מדויק... צריך לזכור שחודש אלול הוא גם **חודש שחוקק מקום לעצמו!!!** הוא לכשעצמו חודש הרחמים והסליחות... יש את השחרית מנחה מעריב של היום השגרתי ביותר באלול... שהמלך בשדה רוצה לשמוע את התפילות שחורית שלך כעת ועכשיו... מישהו מפריע לך להתפלל עכשיו מכל הלב? עזוב... לא הכל צריך להיות בהכרח הכנה ליום הדין... לא הכל חייב לחתור להכנה דרמטית ליום הדין... כמוכן שמי שכן בנוי להכנה הדרמטית הזו... אז למה לא... תכנס לזה... סו"ס זה נכון... אז תהיה עסוק בהכנות מהסוג של שלוש ארבע ו... אבל אם זה משתק אותך... אז מותר לך לדעת שהמעריב הזה של ח' באלול **הוא יחידה בפני עצמה!!!** המנחה השגרתי הזו של אמצע חודש אלול היא מספיק חשובה כדי להיחשב יחידה בפני עצמה... שאם התפללת עם כל הלב ופגשת את ה... עשית את זה!!! זה לא צריך בהכרח להיכנס למכלול של ההכנה לקראת יום הדין... אבל זה לא רק זה... יש פה עוד נקודה יותר עמוקה ועדינה...

לצורך העניין אני אנסה להמחיש את זה. לדוגמא: לפעמים בחור רוצה לדבר איתי... אבל מאוד לא נעים לו והנושא מאוד רגיש... והוא כ"כ נבוך ומסתבך ולא יודע מאיפה להתחיל... ואז הוא מתחיל ללכת סחור סחור... הוא מתחיל לתת כל מיני הקדמות ומסביר באריכות את הרקע הכללי... ואחרי שהוא נתן רקע והקדמה... אז הוא מתחיל לדבר על עצם זה שהוא רוצה לדבר... והוא מקווה שהוא יצליח להסביר את עצמו... ואז אחרי חצי שעה של הקדמות הוא שואל אותי: מתי נקבע לדבר... האם אפשר למצוא זמן מתאים... ואז מה אני אומר לו? נו... עזוב... תדבר כבר!!! תגיד מה שיש לך... אבל לא!!! לא!!! אי אפשר... אני לא יכול להגיד את זה ככה... אני צריך ישוב הדעת... זה מידע מסובך... יש פה המון פרטים וצריך להקיף את כל המכלול... ואז מה אני עונה לו: תעשה לי טובה... אני לא יודע אם זה מסובך או לא... (כי עדיין לא אמרת לי...) דבר אחד אני יודע... שהחצי שעה הזו שהלכת סחור סחור היא בודאי מסובכת הרבה יותר... אם היית כבר מתחיל לדבר שוטף... בחצי שעה הזו היית מספיק להגיד הכל... (אני לא באמת אומר לו את זה... כי אני מכיר יותר מידי טוב את התחושה המכורמת מעצמי... כן... גם אני הייתי מסתבך עם התייעצויות ומתבשל איך להציג את זה בצורה נכונה... ומאיה זיית לגשת... אבל עצה טובה לידידי המתייעץ **ולא איתי אלא עם האנשי מקצוע**... עזוב את ההקדמות... תדבר!!! חבל... מניסיון ההקדמות הם מיותרות... כי הבעיות מוכרות ונדושות ואתה לא ראשון ולא אחרון... בגלל הבושה הטבעית שלך אתה מכבז מידי הרבה אנרגיות על הקדמות ועד שאתה גומר אותם... הבן אדם שמעבר לטלפון כבר נלאה וזמנו תם... חבל... קפוז למים ותגש ישר ללב הנקודה... אגב: אם אתה לא מסוגל בצורה אחרת... אז לא אמרתי כלום... קח את הדברים בחזרה... זה לא במאמר המוסגר)

על אותו משקל: פעם ככה היה נראה אצלי כל חודש אלול...

הרי מה זה חודש אלול?? הכנה ליום הדין... צריך לשוב בתשובה... נכון?? אז כל אלול הייתי עסוק בלהתפלל שאני אצליח להתפלל טוב ב"ה... ושאני אצליח לקבל קבלה טובה... כל אלול הייתי לחוץ שאני אצליח בעש"ת לחזור בתשובה... ושלושה ימים לפני היום הראשון של סליחות הייתי עסוק בהכנה לסליחות ובהכנה של הפיוטים... ובסליחות הייתי עסוק בזוחלים ורועדים ליום הדין... וביום הדין אני בהכנה לתקיעת שופר, ובתקיעת שופר אני מקבל על עצמי לחזור בתשובה בעש"ת... וכן הלאה וכן הלאה... והיום אני פתאום מבין שאבא שבשמים התגעגע אלי והקשיב לי כל חודש אלול... מבין ומאזין מביט ומקשיב ואמר לי: נו... תדבר כבר... תגיד כבר מה שיש לך לומר... אני משתוקק לשמוע אותך כאן ועכשיו!!!

אני בורא עולם, עומד פה כנגדך באמצע שחרית שגרת של ו' אלול... אני מקשיב לך!!! תגיד בדיוק מה אתה רוצה... מה שאתה מתכנן עכשיו להגיד לי בנעילה של יום כיפור... **תגיד לי כבר עכשיו**... תפסיק להיות עסוק בהכנות של ההכנות וברקע... תדבר ישר ולעניין!!!

ברגע שהבנתי את זה... מפלס המתח ירד בבת אחת... הבנתי שאני מסוגל להגיע לשחרית באמצע אלול וכעת זה קורה!!! כעת אני עומד מול ה' ואני אומר לו בדיוק מה שהייתי רוצה להגיד לו במוסף של ראש השנה... אם אני מתכנן לקבל על עצמי כך וכך... אז למה לחכות לרגע הדרמטי של תקיעות דמלכויות... המלך בשדה כאן ועכשיו... ואני בדיוק מרוכז עכשיו ויש לי בדיוק ישוב הדעת!! קדימה... עכשיו סוגרים את כל הפינות... עכשיו אני ניגש ישר ללב הנקודה ומדבר עם ה'... ונתנצל על כל מה שהיה... פושט את התכנית שלי לעתיד... עושה מחסף זריז וחותם חוזה עם הרבש"ע... וזהו!!! זה קרה בעיצומו של שחרית שגרת באמצע אלול... זהו... מה שבטוח בטוח... עכשיו: מה יהיה עם מנחה הקרובה?? לא יודע... מה זה קשור אחד לשני... כל תפילה וכל סדר א' ב' ג' בחודש הרחמים והסליחות זה יחידה בפ"ע... אם תקלוט את זה... זה יכול מאוד להרגיע אותך...

מבחינה מסוימת אני חושב שהתחושה המשתקת שאופפת אותנו לפעמים בחודש אלול... **זה משהו שיושב על חסימה רגשית!!!** יש אבא שבשמים שהוא פה... מבין ומאזין מביט ומקשיב... ובמקום לגשת ישר לנקודה ולדבר איתו ישר ולעניין כעת ועכשיו!!! אנחנו מתחילים להיכנס למערבולת של תכניות איסטרטגיות איך אני אתרצה בפניו... ועם איזה חיזוק אני אגיע ליום הדין... עזוב... עוד חמש דקות מעריב כאן ועכשיו!!! מאה ברכות יש לפניך היום כאן ועכשיו!!! והרבש"ע נמצא כאן ועכשיו!!! תחשוב שיש לכל אחד מאיתנו מאה פעמים ביום לומר "מלך העולם"... מי כבר סיים באלול לכיון מאה פעמים ביום במילים "מלך העולם"... שונת לו זמן לחשוב על רעיונות נוספים איך להמליך את ה'?? מי מדבר על כל מיני פיצ'פיקס מעצבנים שיש לך כעת ועכשיו... שאם רק תמליך את ה' ותקבל אותו באהבה אז הנה... כעת ועכשיו נעשית המלכת ה'... מי צריך לחשוב הלאה... למי נשאר אנרגיה פנויה לחשוב על המלכת ה' של מחר?? בקיצור: החיזוק הגדול ביותר של אלול זה להתמקד בעבודת ה' התובענית של היום!! לעסוק ב"מסוד חכמים ונבונים" של חזרת השי"ש של היום... לא של ר"ה... להתעסק בכפרות שאתה עובר היום מול כל מיני פרצופים שאתה מתמודד איתם שעושים לכלך ובלגן קצת יותר מתרגוליים... לא צריך לחכות לאשמורת הבוקר של מעלי יומא דכיפורי ותן לחכם...

פרשת שופטים!! פרשה מערכתית!!!

פרשת השבוע - פרשת שופטים, היא פרשה שכמעט כל כולה מדברת על הנהגת הכלל!!! על ההיררכיה של סנהדרין ומלך ונביא... וחובת הציות והמשמעת להם... ומה עושים עם זקן ממרא שלא ממושמע למסקנת הממסד... והמחויבות שלנו כלפי הכהן... ומה עושים עם מי שעובד ע"ז... ואיך מענישים את המכשפים ואת העדים זוממין ואת הרוצחים... וכן הלאה וכן הלאה... ואני יושב ולומד את הפרשה הזו... ואני מרגיש סוג של "דרוש וקבל שכר"!!! הרי המצב כיום כ"כ רחוק מזה... הרי היום אין לנו את כל המערכת הממסדית הזו... אין לנו בכלל בכלל...

אז בשלמא כשאני לומד את פרשת עולה ושלמים אפילו שאין לנו את בית המקדש ולא מזבח... אבל לכה"פ מקובלנו שכל העוסק בתורת הקרבנות כאילו הקריב וכו'... אבל כל העוסק במערכת אכיפה של תורה... האם גם הוא... נחשב לו כאילו חי בתוך מערכת ממסדית מסודרת??

הלוואי!!! הלוואי והיה נחשב כאילו... תכל"ס... מערכת ממסדית של מלך וסנהדרין וכהן ונביא צריך ו... ואין!!

אז איך?? איך אני מתמודד עם כל הדינים האלו שכן צריכים להיות במצב המתוקן של כלל ישראל וכיום אין??

אז תרשה לי לומר שאדרבה!!! דווקא היום שאין לנו את זה... חשוב לי לקבל תמונה מה אמור להיות במצב מתוקן של כלל ישראל... כדי לדעת מה אני צריך לייצר עצמי...

מה אני מתכוון?? לדוגמא: היום יש כל מיני "נודיקים" שכל הזמן מדברים שצריך פלאפון כשר עם חסימה טובה וכו' וכו'... ומגיע יהודי תמים ושואל: סליחה... איפה כתוב בתורה שצריך חסימה לפלאפון... מאיפה מגיעים המצוות החדשות האלו?? האם גם בזמן ביהמ"ק היה חסימה??

נו... מה התשובה?? אדוני היקר!! כשעם ישראל היו במצב המתוקן שלהם באמת לא היתה חסימה... אתה יודע למה?? כי שופטים ושוטרים תתן לך... וכל מי שהיה לו אתר לא לגמרי נקי מלשה"ר ומלכלוך... היה מגיע שליח בית דין עם טופס "הוצאה לפועל" מטעם לשכת הגזית והוא סוגר לו את האתר לאתרו... ומי שלא היה מבין עניין... אז יש מלקות... ואם אותו אחד היה עושה קומבינות ומשמיד הוכחות ומנסה להיתמם ולהינצל מבית דין... אז בשלב מסוים המלך היה נכנס לתמונה ולמלך יש אפשרות להעניש בלי עדים והתראה כדי שישמעו ויראו... ואז!!! אחרי ששורה של אנשים היו מסיימים את חייהם בגיל צעיר... אז באמת כבר לא היה צורך בחסימה... כי כל ישראל אכן ישמעו ויראו ונראה אותך פותח אתר לא ראוי ע"פ תורה... כך היה במצב מתוקן של כלל ישראל... והרי אנחנו לא נמצאים שם... אין לנו את זה... אז מה אתה רוצה שנעשה??

אין ברירה... ואני נאלץ להיות הסנהדרין... ואני המלך... ואני השופטים והשוטרים... והרי אני לא הולך לקחת את החוק לידיים... אז לכה"פ בייחס לעצמי אני כן יכול לקחת את החוק לידיים ולדרוש מעצמי חסימה... להיות השופט והשוטר של עצמי... להיות המלך של עצמי שברגע שהוא קולט שיש פירצה בגבול ממלכתו הוא מחליט לגדור אותה בכל מידע!!! עכשיו אתה מבין כמה חשוב לדעת איך אמור להיראות כלל ישראל במיטבו??

כדי שתבין מה שהיינו צריכים שיהיה לנו היום ואין!!! וממילא אין לי ברירה אלא לייצר ולאלתר לעצמי שופטים ושוטרים אישיים... מלך אישי שאני מקבל את מרותו... סנהדרין- דהיינו גדולי ישראל שאני יוזם השתעבדות והכנעה כלפיהם... ואת זה אני צריך לייזם!!! אין לי ברירה!!! אנחנו נמצאים במצב הלא מתוקן של כלל ישראל... אנחנו בקבוצת סיכון הרבה יותר גדולה... לא נותר לנו אלא לפתח חוש איתנות איך לשמור על עצמנו... כן... כן... אנחנו צריכים שמירה!!! חייבים מסגרת שיומרת עלינו!

האם אפשר לדבר עם ה' הרבה הרבה??

אדוני... אלוקים למעלה ואתה למטה!!!

זה לא!!!

על זה נאמר: **כי האלוקים בשמים ואתה בארץ, על כן יהיו דבריך מעטים...** מעט פירושו- לצורך!! הרבה- שלא לצורך...

עכשיו: מאיפה התחדש לי המהלך הזה?? מי עורר אותי להסבר הזה?? חבר שלי... יש לי חבר שעשה הרבה שטייגן בלדבר עם ה'... הוא באמת היה מפרש שיחתו עם ה'... והתרגל לשפוך שיחו... והוא הגיע למצב שהוא מסוגל לדבר עם ה' במשך שעה תמימה ויותר!!! (ותדע לך שזה לא פשוט... זו מדרגה!!! אני הייתי פעם במדרגה הזו... והיום כבר לא לצערי!!! זה קשר שצריך הרבה השקעה וטיפוח... ולדאבוננו אני פחות משקיע... אבל נעבד על זה אי"ה...) עכ"פ אותו חבר בשלב מסוים נכנס קצת יותר מידי לעניין... ויום אחד ישבתי לידו ופתאום אני שומע אותו לא פחות ולא יותר פונה לה'... מה נשמע שמה למעלה?? (משהו כזה בסגנון...)

יש לציין שהנימה הזו לא מצאה חן בעיני!!!

ורגע רגע... לפני שאני אסביר למה הנימה הזו לא מצאה חן בעיני... חשוב לי לעצור רגע ולהבהיר: אם תשים לב: אני יחסית די מאופק... אני רק אומר שהנימה הזו לא מצאה חן בעיני... אני לוקח בחשבון שאתה מגיב הרבה יותר בחריפות ממני... אתה כעת קם בחמת זעם ומתחשק לך להרביץ לו... איזה מין חוצפה זו ככה לפנות לרבש"ע ולהגיד לו מה נשמע למעלה... **אז כאן חשוב להבהיר:** כן... תתפלא לשמוע... כשאנחנו מגיעים לשחרית מנחה וערבית בבית הכנסת... אנחנו במילים אחרות אומרים לרבש"ע: בוקר טוב רבש"ע מה נשמע... צהרים טובים רבש"ע... וערב טוב... ומבחינה מסוימת קח בחשבון שהזעזוע שלך ושלי מהנימה שלנו... לא בטוח שזה נובע רק מכבוד שמים **שיש לך ואין ל...** יתכן שיש פה גם חלק של קשר וחייבור לה' **שיש לו ואין לך!!!** קח את זה בחשבון...

לכן: אל תמהר להזדעזע ולהפקיע אותו... סו"ס יש פה משהו!!! יש פה בן אדם שבאמת רכש קנין של קשר עם ה'... ואת מה שיש לו אי אפשר לקחת לו... אבל עדיין!!! למרות הקשר הקרוב שיש לו עם הרבש"ע... אני ואתה מבינים שככה פתאום להוציא את הראש מהחלון ולומר לרבש"ע... היי... רבש"ע... מה נשמע שם למעלה... שנינו מבינים שזה לא!!! לא!!! לא מתאים!!! ולמה לא??? נו... למה לא?? אז הנה...

אני חושב שבדיוק על זה!!! על זה נאמרה המימרא: לעולם יהיו דבריו של אדם **מעטים** לפני המקום כי האלוקים בשמים ואתה על הארץ!!! פה נקודת הטעות של אותו חבר!! הוא באמת יצר קשר מדהים עם הרבש"ע... הוא באמת התרגל לשפוך שיחו לפני ה'... כל מה שאתה פורק אצל המטפל הרגשי הוא למד לפרוק אצל אבא שבשמים... את כל העצבים שאני ואתה מוציאים בבית (על מיי) הוא פורק את זה בזעקה כינה לה'... **אבל!!! במקביל**... גם כשהכל טוב... והכל רגוע והכל בסדר... גם אז!!! גם אז הוא מתעקש לדבר עם הרבש"ע כמו שאני סתם מפטפט עם חבר שלי... ו... ואז מה יוצא לו לומר לה'??

אז באמת מה הפשט בזה?? וכי יש פה סוג של מחלוקת האם אפשר לדבר הרבה עם הרבש"ע או רק מעט??? זו שאלה!!!!

האמת היא שהייתי מעדיף להשאיר את זה בסימן שאלה... כי אני חושב שהשאלה הזו שאלה נכבדת... שמעניין לשמוע את דעתם של הקוראים... אבל לבנתיים... תרשה לי להציע מהלך בנושא... שאני חושב שהוא נכון...

הביאור בזה הוא כן:

בתפיסה הפשוטה שלנו **מעט ו-הרבה** זה עניין של כמויות... אם יש כמויות אדירות זה נקרא **הרבה**... ואם יש רק קצת אז זה **מעט**... **אבל זה לא נכון!!!** מעט והרבה זה לא עניין של כמויות!!! אלא מאי??

זה עניין של **מיותר ולא מיותר**... אם יש לך בבית שני כסאות בלבד... ואתה צריך רק כסא אחד ואילו הכסא השני מיותר... זה נקרא שיש לך **הרבה** כסאות... כי יש לך **ריבוי** של כסא אחד שהוא מיותר!!! ומיותר זה **הרבה**... (מילה אחת מיותרת בתורה כבר נחשבת **ריבוי**)... לעומת זאת אם יש לך שבע מאות כסאות וזה בדיוק מיועד בשביל שבע מאות בחורים... זה נקרא **מעט!!!** למה? כי אין לי אפילו כסא אחד מיותר... הבנת??

מעט והרבה זה לא תלוי בכמויות... אם יש לך מיותר זה נקרא הרבה... ואם אין לך מיותר... גם אם יש לך כמות אדירה זה לא סתירה שזה מעט... הבנת? (הדוגמא הקלאסית ביותר זה במאה ברכות... מאה ברכות זה נשמע **הרבה!!!** סו"ס מספר מאה זה מספר גדול... אבל בשורה התחתונה אם תשים לב הברכות עצמן הם **מעט!!!** ולמה?? כי למרות שזה מאה ומאה זה הרבה, אבל אי אפשר לברך אפילו ברכה אחת סתם!!! אי אפשר לברך סתם ברכה... אם מתעורר לך ספק בברכות הנהנין... אתה צריך לעשות שמיינות באויר ולברך על כמה מאכלים בשביל לפטור את המאכל הזה... אתה לא יכול פתאום לירות צרור ברכות לכל הכיוונים ואחד יפגע... הנה לך מאה ברכות שבשורה תחתונה זה מעט!! אין ברכה אחת מיותרת... ואי אפשר לשחק עם מטבע ברכות... אתה לא יכול להמציא ברכות... כל ברכה מחושבת... זה נקרא מעט!! הנה לך מלא מלא ברכות... אבל עדיין במאה ברכות האלו דברין מעטים!!!)

על אותו משקל: לעולם יהיו דבריו של אדם מעטים לפני המקום!!!

מה הכוונה **מעטים??** מה... שאדם יכול לדבר עם ה' רק טיפה?? רק קצת?? **לא!!!** מעט זה לא אומר קצת... מעט זה לא טיפה... מעט פירושו **לא לדבר סתם!!!** לא להתמרח סתם... לא לפטפט עם הרבש"ע... אם **יש לך** מה לדבר עם הרבש"ע... תדבר... אם אתה צריך לדבר עם ה' במשך שעה... בבקשה... תדבר שעה... אתה צריך שעתיים?? אין בעיה... תדבר שעתיים... ואם משה רבינו צריך כעת לדבר עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה ולספר לו על כל יהודי בעם ישראל כמו הוא מתוק וכמה הוא 'מותנהג' יפה?? אין בעיה... אם צריך... אז משה רבינו מקבל את רשות הדיבור גם 40 יום ו-40 לילה... (ומזה מגיע גם לנו הזכות יותר נכון בימים אלו לדבר עם ה' בהרחבה... כפי שעשה למשה רבינו בימים ההם בזמן הזה) אבל סתם?? סתם להתמרח מול הרבש"ע?? **זה לא!!!**

סתם לעמוד מול הרבש"ע ולפטפט איתו בלי קשר...

נמצאים אנו בימי הרחמים והסליחות... ימים שהתפילה בהם רצויה ומתקבלת יותר מכל השנה כולה... זה הזמן לעשות שטייגן ולרענן את הקשר עם ה'... להתרגל להיפתח רגשית לפני ה' ולהשיח לפניו על הכל כלשונו של המסילת ישרים (פי"ט): **"במעט התבוננות ושימת לב, יוכל לקבוע בלבו אמינות הדבר, אך הוא בא ונושא ונותן ממש עמו יתברך, ולפניו הוא מתהנן ומאתו הוא מבקש, והוא יתברך שמו מאזין לו מקשיב לדבריו, כאשר ידבר איש אל רעהו ורעהו מקשיב שומע אליו"**. אז ככה... זיכנו ה' לכתוב ספר מיוחד רק על הנושא הזה... על הנושא של "אהבתי כי ישמע ה' את קולי... והמסר שם לאורך כל הדרך שאפשר לדבר עם ה' על הכל... לספר לו הכל... ה' תמיד תמיד מקשיב... ויש לו תמיד סבלנות... מבין ומאזין מביט ומקשיב... תמיד נגיש... בכל קראנו אליו... זה המסר!!! ויש עשרות מאמרי חז"ל ופסוקים מפורשים שמדברים על האומנות הישנה הזו שתפסו בה כבר אבותינו מאז ומעולם וניתן לומר שעד עצם היום מחזיקים בה לכה"פ אמותנו... ולא נותר דבר אלא ללמוד מהם...

דא עקא!!! שלאורך כל הדרך... בנושא הזה מרחפת עלי איזה עננה... יש מאמר חז"ל אחד ויחיד שתמיד עומד לי מול העיניים... מדובר במאמר חז"ל שכתוב שם **בפירוש נגד הגישה הזו**... ותמיד איכשהו ניסיתי להתחמק ממנו... אבל תכל"ס... הגיע הזמן להתמודד מולו!! זה גמ' בסוף מסכת ברכות: (סא): אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר: לעולם יהיו דבריו של אדם מועטין לפני הקב"ה, שנא' 'אל תבהל על פיך ולבך אל ימהר להוציא דבר לפני האלקים כי האלקים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דברין מעטים.

כתוב כאן בפירוש שלא נכון לדבר יותר מידי הרבה עם ה'!!! אדרבה... צריך לדבר **מעט**... רבש"ע לא חבר שלך... כן כן... אני מבין טוב מאוד למה... בדיוק מהסיבה שאני כ"כ רוצה לדבר דווקא **הרבה** עם ה'... בדיוק מהסיבה הזו רבי מאיר אומר לי תדבר מעט... הרי למה אני רוצה לדבר **הרבה** עם ה'? אני רוצה להרגיש היימיש... אני רוצה להרגיש שאבא שבשמים פה לידי עשרים וארבע / שבע... אני רוצה להרגיש הילד המפונק של ה' אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו בככככל קראנו אליו... ובדיוק מהסיבה הזו פונה אלי רבי מאיר ואומר לי: לא אדוני!!! אין כזה דבר להרגיש היימיש עם הרבש"ע... הרבש"ע לא חבר שלך... האלוקים בשמים ואתה על הארץ... ולכן קח מרחק!!! על כן יהיו דברין מעטים!!! כמובן שיש לציין שזו מימרא אחת בלבד... ומול המימרא הזו יש עשרות פסוקים ומימרות מפורשות שכתוב בהם ההיפך... שה' תמיד מקשיב ותמיד עונה וספר התהילים מלא בפסוקים ש-חנני ה' כי אליך אקרא **כככל היום**... ולוואי ויתפלל אדם **כל היום כולו**... אבל תכל"ס... סו"ס יש כזו מימרא מפורשת בגמ'... והמימרא הזו מהלכת עלי אימים... וכל פעם שאני מעיז להרגיש קצת נוח בלפנות לה' ולבקש ממנו להספיק את האוטובוס... ושיהיה מקום... ושהנהג לא יצעק עלי ששכחתי להביא מסיכה... ושינתנו לי צומי... ולא יצעקו עלי כי זה מבהיל אותי... אז הגמ' הזו צפה לי מול העיניים...

עם ה'...

ושוב!!! כמובן... ברגע שמגיע יום קשה... רגעים קשים... כאן מגיע לידי ביטוי עם כל העוצמה הקירבה המיוחדת שה' נותן לילד המבוהל והמפחד שלו... בא... תהיה איתי... על הברכיים שלי... תספר לי הכל... בא נדבר על הכל... זה!!! זה בדיוק מה שהיה בארבעים יום האלו שכעת הסתיימו... כי יגורתי מפני האף והחימה אשר קצף ה' עליכם להשמיד אתכם!! תחשוב: משה רבינו כבר היה כאן 40 יום ו-40 לילה ובזמן הזה הוא הספיק ללמוד את כל התורה כולה... ואילו כעת הוא שוב פעם חזר לכאן... והוא שוב נמצא כאן 40 יום ו-40 לילה... אבל הפעם זה לא בשביל ללמוד תורה אלא **כי יגורתי מפני האף והחימה!!** משה רבינו שלוחן של ישראל... מתחבא תחת הסינר של אבא ומדבר איתו שוב ארבעים יום על כלל ישראל... שה' יחון אותם וירחם עליהם...

דווקא בימים האלו הגיע לידי ביטוי העוצמה האדירה של הקשר שיש ליהודי עם ה'... בשלמא בארבעים יום הראשונים... לקח טוב נתתי לכם... ה' כעת נותן את התורה למשה... לכן משה רבינו מתעכב בשמים ארבעים יום... אבל בארבעים יום שלאחמ"כ וארבעים יום הנוספים שמר"ח אלול עד יום כיפור... מה אז!!! מה אז משה רבינו עושה כ"כ הרבה זמן בשמים??? אז הנה!!! כאן מגיע לידי ביטוי החן והאהבה והחמלה של "מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליך כה' אלוקיני בכל קראנו אליו..." באותם ארבעים יום השניים שבט יהודה בדוחק ובצער... אם ככה... הדלת פתוחה... משה רבינו יכול להתחבאות בצל ידו של ה' חון יחון כי יבחון עם עני ואביון...

לדעת את זה ולהפנים את זה!!! לדעת שבדיוק כמו שכל התורה שיש בידיים שלנו... נמסרה באותם ארבעים יום ראשונים שהקב"ה גילה למשה רבינו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש... אז בארבעים יום הבאים... שם נמסר לנו החיבה והחן... שה' מוכן להקשיב לכל יהודי באשר הוא ברגעים הקשים שלו... אי אפשר להיעצר בארבעים יום הראשונים של משה רבינו!!! תחליט... אם אנחנו נאמנים ונכנעים לתורה מסיני שנמסרה למשה רבינו בארבעים יום הראשונים... אז אנחנו גם שייכים לארבעים יום הבאים ושלאחריהם... ובינינו... דווקא עם הארבעים יום האחרונים האלו אנחנו פחות מסתדרים... אנחנו פחות מכירים בהם... אנחנו פחות מפנימים עד כמה שאזניו של ה' קשובות לקול תחנוני... אנחנו מתקשים להבין מה כבר משה רבינו יכול לדבר עם הרבש"ע במשך ארבעים יום תמימים... אבל תנסה... לכה"פ ברגעים של כי יגורתי... ובימים רגועים לפחות להתרגל לשפוך שיח... לפתוח שיחה.

להמשיך לפטפט עם הרבש"ע... הרבש"ע לא חבר שלך...

אבל!!! הרבש"ע הוא כן אבאלע טוב שאם הבן יקיר שלו במצוקה אז הוא עשרים וארבע שעות איתך בקושי!!! **אגב: זה הפשט בפסוק** "ה' יסעדנו על ערש דיו" - דורשים חז"ל: מאכן ששכינה למראשותיו של חולה!!! שים לב: דווקא חולה שכינה תמיד למראשותיו... ואילו בן אדם בריא...?? אדם בריא רק כשהוא מתפלל... אז שכינה עומדת כנגדו אבל ברגע שהוא פוסע לאחוריו... זהו... סיימנו **למה??** מה ההבדל בין חולה לבריא??? כי מה תרצה שבן אדם בריא יעשה עם הרבש"ע?? שהוא ימשיך לעמוד בתפילה ויתחיל להגיד לרבש"ע: מה נשמע שמה למעלה...??

לכן בן אדם בריא צריך לדעת לסיים את תפילתו!!! אבל כשמדובר באדם שבור לב או חולה? כאן השכינה לא עוזבת... אבא כל הזמן פה איתך... תדבר איתי... תפרוק... תגיד לי מה יש לך בלב... מקסימום נפטט... לכה"פ נדבר יחד... זה כבר ירגיע אותך... זה יעזור לך לזכור שאני צריך לצידך... בימים קשים כאלו דברין לא צריכים להיות מעטים... אתה יכול לדבר הרבה... פתאום להיזכר בכל מיני דברים ולדבר עליהם באותה שניה שנזכרת עם הרבש"ע... וכמובן!!! כמובן שעל הרגעים הקשים האלו נאמר: **"תפילה לעני כי יעטוף"** והזהר"ק מבאר: שהכוונה היא שהתפילה של העני עוטפת את כל התפילות המיושבות שהוא התפלל כשהיה לו מצב רוח... והתפילות האלו נתקעו בדרך ולא עלו... וכעת בשברון לב של העני הוא פותח את כל השערים ומכניס את כולם ביחד... זה המכרה זהב שאפשר לנצל אותו דווקא ברגעים הכי קשים...

זה קונפליקט שצריך כל הזמן לתמוך בו בקשר עם ה'...

מצד אחד יש ליהודי זכות לקירבה הכי גדולה לה'... אתה יכול לדבר עם הרבש"ע בלשון נוכח!!! עם הרב שלך לא!!! אבל עם הרבש"ע כן... ניתן לדבר עם הרבש"ע על הדברים שאתה הכי מתבייש מהם... לאף אחד לא תגלה ולא תפתח בנושאים האלו... ומול הרבש"ע אפשר להרגיש הכי היימיש... ומאידך!!!! לזכור כל הזמן שהרבש"ע לא חבר שלי...

ולמה הרבש"ע לא חבר שלי?? כי... כי דבר ראשון: הוא באמת לא חבר שלי כי הוא רבש"ע... ודבר שני: חבל!!! חברים יש הרבה... ואילו רבש"ע יש רק אחד... מי שחושב שהרבש"ע חבר שלו... גם אם נניח שהרבש"ע יסכים... אז הרווחת עוד חבר אבל הפסדת את הרבש"ע... לא חבל???

ולכן!!! דווקא כשזוכים לקירבה הגדולה ביותר... דווקא בימים אלו שזה הזמן לעשות שטייגן בקשר עם ה' ולהתרגל לדבר עם ה' על כל דבר... דווקא כעת במקביל!!! צריך להיזהר לא לאבד את המרחק!!! שהשיחה עם ה' לא תהפוך להיות איזה פטפט של סחבק... כי ככה הרסנו את הכל... אם אתה מפטפט עם הרבש"ע... הרבה יותר קל ומומלץ לפטפט עם חברים ולהעביר איתם את הזמן... ולא כדאי לטעות בטעות הזו!!!

זה מאבד את כל הטעם ואת כל התועלת של הקשר

אה... מה קורה רבש"ע... מה נשמע שמה למעלה?

אז זהו ש---זה לא!!! על זה נאמר: לעולם יהיו דבריו של אדם מעטים לפני המקום... תדבר עם ה' כמה שאתה רוצה... מעיקר הדין אפשר להתפלל כל היום כולו... אבל **"ובלבד שיחדש בה דבר"**!!! שיהיה לך על מה לדבר... לא סתם "מה קורה שם למעלה..." זה לא!!! לא רבתי.

אי לכך!!! תרשה לי לרדת לפרקטיקה מעשית... קצת מהניסיון...

כמדומני שיש הבדל גדול בין יום שלו ורגוע!!! לבין יום של שברון לב...

אם אתה היום רגוע... הכל טוב... הכל מסודר... אין משהו מסוים שמטריד אותך באופן חריג ואתה בכל זאת רוצה לדבר עם ה'!! (זכותך... וכי בגלל שה' עזר לך והכל טוב... לכן נגזר עליך להיות כמו הנחש שעפר לחמו כי ה' לא רוצה קשר איתו ולא רוצה לשמוע אותו...??) בכזה יום אתה צריך להגיע **מתוכנן** לדבר עם ה'... נניח החלטת לדבר עם ה' עשר דקות (ולו בשביל לשמור על קשר...) לפני שאתה נכנס תעשה לעצמך תכנית על מה אני מדבר היום עם ה'... מה נושאי השיחה... תחליט שאתה רוצה לדבר עם ה' על העתיד הלוט בערפל בעניין איקס, או להודות לה' על בין הזמנים שעבר ב"ה טוב... או תחליט לדבר עם ה' על הבן דוד שצריך ישועה... או על שלושתם ביחד... (מי שקצת התרגל לדבר עם ה'... יודע לעשות את זה... יש לו במאגר רשימה של נושאי שיחה מול אבא שבשמים שהוא אף פעם לא יגמור אותם) אתה חייב להגיע עם נושא שיחה מוגדר... על מה אני מדבר עם ה'... כי אחרת!!! אם לא תגיע מתוכנן... זה באמת יראה כמו סוג של "ה', מה נשמע שמה למעלה..." כאן המקום שדברין צריכים להיות מעטים!!! ושוב: מה זה מעטים?? מתוכננים... שיהיה לך ברור מה הנושא שלך... תדע להתחיל לדבר וגם לסיים... לא סתם לעמוד לפני ה' ולפטפט איתו... זה לא!!!

לעומת זאת!!! אם פתאום הגיע יום קשה... ואתה פתאום במשבר... יש משהו שמעיק עליך ואתה במצוקה... אה... אתה במצוקה??? מי שנמצא במצוקה יש לו פתאום פריבילגיה מיוחדת!!! קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע... יש קירבה מיוחדת לנשברי לב... **ו... במה זה מגיע לידי ביטוי באופן פרקטי??** שאם אתה מרגיש מפוחד ועזוב... ואתה רוצה לברוח לה'... להיות בחיקו... להתחבאות אצלו ככה סתם בלי סיבה... כעת זכותך!!! כעת יש לך כרטיס כניסה ללא הגבלות... היום דברין **לא** צריכים להיות מעטים!!! למה?? כי כה אמר רם ונישא שוכן עד וקדוש שמו- ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים... ביום שכזה גם אם אין לך מה "לחדש" בתפילה... גם אם כבר גמרת לדבר... יש לך רשות להמשיך להישאר שם ליד ה'!!! חנני ה' כי אליך אקרא כל היום... אני כל היום מדבר איתך... לא מסיים אף פעם... לא מתחיל ולא נגמר... רק בכזה יום קשה יש את הועדת חריגים הזו!!! את הפריבילגיה הזו אין לך ביום רגיל... ביום רגיל שהכל טוב... אם סיימת לדבר עם הרבש"ע... תעשה עושה שלום ותלך לדרךך... אין לך רשות

דוכני ד' המינים לצידי דרכי ציון המלאים באי סונד...

דרכי ציון כבר ערוכות לקראת עולי הרגלים... אמנם זה לא כמו בחודש אדר שמתקנים את הדרכים מחדש כי אחר ימות הגשמים שצריך לשפץ את כל התשתיות... אבל גם עכשיו יש היערכות... ובמים הקרובים נוכל לראות כבר את הזרזים הראשונים שמקדימים לעלות לרגל... אלו שרוצים גם להספיק לטעום קצת מהאוויר של חודש אלול בהר ה' יראה... לזכות לומר סליחות ברוב עם- עם אנשי מעמד... וכמובן שיש כאלו שיש להם הצטברויות של קרבנות שהם לא הספיקו להקריב... אם זה חטאות ואשמות... (כל אותם חסרי אחריות שעדיין לא בקיאים מספיק בהלכות שבת ומידי שנה יש להם "הצתה מאוחרת" של עוד איזה דש או בורר שהיו רגילים לעשות והתברר ש"חוששני לו מחטאת... אז נא להזדרז!!! יום הדין בפתח...) ובפרט מעשני הסיגריות שכל כניסת שבת זה סעודה מפסקת וכל מוצאי שבת זה לשבור צום... מטבע הדברים לאורך השנה מצטבר להם כמה אשם תלוי... (כן... הוא הדליק סיגריה בדיוק בשניה של צאת שבת והתברר שהשעון לא היה מכוון... או שהתברר שהוא הסתכל בצאת השבת של השבת הקודמת... מכירים את החסיפניקיות הזו? משלמים עליה מחיר של כסף סלעים)

עכ"פ מוכרי קדרות החרס כבר מתחילים להעמיד את הדוכנים ביצידי הדרך... סו"ס יש ביקוש גדול לכלי חרס חד פעמיים לבישול קרבנות (אח"כ זה נהיה טרף מדין נותר עכ"פ בחלק מהאופנים... למי יש כח להתחיל להגעיל ולבן כלים באמצע החג...) אבל חוץ מדוכנים של קדרות חרס!!!! **אי אפשר לשכוח את התעשייה של שוק ארבעת המינים!!!** אתה מבין לבד שאם בדורנו... לכל עיר ולכל שכונה יש את שוק ארבעת המינים שלה עם הדוכנים ומורי הוראה... אז בזמן שבת המקדש היה קיים כל דוכני ארבעת המינים... ההכל התנקז לצידי הדרך והמסילה העולה בית קל... כבר בתחילת המסלול של דרכי ציון... אי שם בעמק החולה שבנפתלי... אתה כבר יכול לראות פה ושם דוכנים של ארבעת המינים... אבל זה עדיין די דליל... אמנם יש סחורה טובה ובעיקר זולה... סו"ס כמעט אף אחד לא מחפש לקנות ארבעת המינים כ"כ רחוק מירושלים... (תחשוב מה זה לשנע לולב סגור 300 ק"מ ולקות שהוא ישאר "בחיים" ולא תייבש... על זה נאמר בגמ' סוכה: "וכי לייבשן הוא צריך...") אבל ככל שמתקדמים... וככל שהצירים מתחברים... וגם שבת אשר וזבולון מצטרפים לדרך... ככה הדוכנים הולכים ומתרבים... (סו"ס יש גם יותר ויותר בעלי פרדסים שמציעים את מרכולתם...) וככה מתקדמים בדרך ועד שמגיעים כבר לאזור מודיעין... שם העסק נהיה צפוף... אתה יכול לראות קילומטרים שלימים של דוכנים צפופים של ד' המינים... והסחורה נחטפת... ו... ולאבא שלנו יש כבר סיוטים מזה... כי היה פעם אחת שאבא שלנו התאחר לעלות לירושלים (בגלל שהוא היה שליח להודיע לגולה מתי הוקבע יו"כ) והוא קיוה שבפאתי ירושלים יהיה שפע של ד' המינים... ותכלס... עד שהוא הגיע... השוק התרוקן כמעט לגמרי והמחיר של האתרוגים המריא לשחקים!!!! ולא היתה לו ברירה... הוא נאלץ לעשות צעד חריג וממש לא מומלץ (עכ"פ להבא...) הוא נאלץ לשלם חלק מדמי האתרוג **מסעות מעשר שני!!!** אמנם קיי"ל: שאתרוג של מעשר שני לא יטול, אבל בדיעבד קיי"ל שאם נטל כשר...

וליטול אתרוג של מעשר שני זה... זה ללכת על גחלים... (זה כמעט כמו ליטול אתרוג של תרומה...) במשך כל חג הסוכות כשאבא בא ליטול לולב... הוא נאלץ להרחיק ידיים ולא לחבר ממש את האתרוג ללולב... (אפילו שיש עניין נשגב לחבר את ההוויות כמבאר בסו"ת תרנ"א בשם הריאקנט) גם בגלל שהלולב וההדסים רטובים ולא כדאי שאתרוג המע"ש יוכשר לקבל תומאה, וגם בשביל שהאתרוג מע"ש לא יתחך ויפסד... (נס שכולם נטהרים ברגל... אחרת חלק מהמשפחה לא היו יכולים ליטול את הלולב) עכ"פ בליל שמיני עצרת!!! מיד לאחר בציעת הפת... אבא הוציא את האתרוג המיתולוגי... ובשעה טובה בירך עליו על אכילת מעשר שני ואכל אותו... ואז הוא סו"ס נשם לרווחה... (צ"ע: האם אפשר לחלל אף זוז של מע"ש על אתרוג אחד מהודד? האם היוקרה שנובעת מד' המינים קשורה לדין אכילה שלו וצ"ע)

מאז אותו סיפור!!! אבא כבר לא לוקח סיכונים... ובשביל זה יש לנו נציגות בירושלים... שרוליק האח הגדול לומד בירושלים... ואבא כבר מסכם איתו מראש שיקנה לו באזור ירושלים אתרוג מהודד עד שווי של 300 זוז... (זה כעת השווי של שליש מנכסיו...) ושרוליק עושה עבודת שטח טובה... בהתחלה הוא מנסה למצא משהו טוב בירושלים... ואם המחירים מידי יקרים... הוא יוצא מירושלים וכל ק"מ נוסף שהוא מתרחק... ניתן למצא סחורה טובה במחיר יותר זול... אבל השנה!!!! השנה אבא הודיע לשרוליק שאין צורך... למה?? כי השנה בלאו הכי מגיעה שנת השמיטה... ובאתרוג אזלין בתר לקיטה... והיות ואנחנו מעדיפים לקנות אתרוג שאין בו קדושת שביעית (שלא יהיה בעיה של סחורה וגם לא הפסד פירות שביעית) אז בלאו הכי צריך ללקוט את האתרוג לפני ראש השנה... אם ככה... אז בלאו הכי כולם מקדימים ללקוט ולמכור... אז גם אבא יכול לקנות איפה שזה יהיה... מילא כל שנה- אנחנו מעדיפים לקנות כמה שיותר טרי וכמה שיותר קרוב לירושלים... אבל השנה זה כבר מות לוונטי... בלאו הכי הכל נעשה מוקדם יותר...

עכ"פ בשנתיים האחרונות עשינו שדרוג מאוד דרמטי בעליה לרגל לחג הסוכות... תנחש איזה שינוי דרמטי?? **פשוט קנינו קראוניה!!!!** בנינו כרכרה רחבה והדורה שפתוחה מלמעלה ונרתמת לשני חמורים... וכבר שלושה חודשים לפני סוכות אנחנו ממקמים את העגלה סמוך לגפן המודלית שלנו... ונותנים לגפן לטפס על העגלה... תוך שלושה חודשים העגלה כבר מסוככת כמו שצריך בפסולת יקב... אמנם כעת זה עדיין מחובר לקרקע... אנחנו מחכים לרגע האחרון... ביום שבו אנחנו מחליטים לצאת לירושלים... באותו יום אבא מגיע ובצ"ק אחד קוצץ את הגפן ממקום חיבורו... **ואז!!!! כעת זה אמנם תלוש...** אבל עדיין לא כשר... כי כפי שלמדנו בדף היומי כעת זה עדיין פסול מדין תעשה ולא מן העשוי... כעת אנחנו עולים למעלה ומנענעים את הגפן ואת הזמורות וזה נחשב עשייה מחדש... וככה אנחנו עולים עם הכרכרה המעוטרת בנוי סוכה מדהים השור הולך מקדימה עם הביכורים של הענבים... ואילו הכרכרה מזדחלת מאחורה עם זמורות ואשכולות מרהיבים של ענבים שעוד ישמשו לנו כנוי סוכה... אל תתלהב מידי... וגם אם תחשוש שאולי האשכולות מרובות על הפסולת ("וא"כ הסכך מקבל תומאה) כי עד שנגיע לירושלים האשכולות יספיקו ליפול... ואנחנו מידי ערב נאסוף אותם ונעשה מהם צימוקים... כך עד שנגיע לירושלים זה יראה טיפ טיפה פחות יפה... **אבל עכ"פ יש לנו סוכה בירושלים...** שזה דבר שלא מובן מאליו... אמנם לא לגמרי בירושלים... סו"ס זו סוכה ניידת... אנחנו כל יום נזיז אותה בהתאם לעומס ולפי הצורך... (אמנם לא אמר אדם צד לי המקום שאלין בירושלים... אבל לא בסוכות ירושלים... בסוכות דווקא היה מחסור... בין הייתו כנראה גם מחסור עניין... סו"ס "כשהיינו שמחים שמחת בית השואבה לא ראינו שיה בעינינו...") כל לילה נמקם אותה ליד מעין אחר... כבר החלטנו שיליה אחד נתמקם ליד השילוח... נתפוס עמדה טובה לזכות לראות את שאיבת מים לניסוך... ובליל הושענא רבא נתמקם במוצא... ליד הערבי נחל שנטלים אותה לזקיפת המזבח... מה שבטוח יש לנו סוכה בירושלים שזה דבר לא מובן מאליו!!! רק למצא עצים לסכך בירושלים זה דבר לא קל בכלל... (אל תשכח שמי שרוצה לשרוף נותר וצריך עצים להסקה, ונותנים לו מעצי המערכה ממחסור בעצים... בישוב שלנו יש עצים בשפע... אבל בירושלים?? זה לא המקום) לא נותר לנו אלא לישא תפילה: בפרי עץ הדר כפות תמרים וכו'... תשפיע שברכות מדעת עליו לנווה אפריון למכון בית אלוקינו...

ל' יום קודם שמיטה שואלים ודורשים...

יש מימרא במסכת סוכה (לד.) שהזורת על עצמה כמה וכמה פעמים, **אמר רב אסי אמר רבי יוחנן: עשר נטיעות, ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני...** וכולם יודעים שאין שום קשר בין אותם עשר נטיעות לבין ערבה וניסוך המים...
כי עשר נטיעות זו הלכה שקשורה לערב שנת השמיטה (שאפילו שמר"ח אלול אסור לעבוד מדין תוספת שביעית, אבל באופנים מסוימים של עשר נטיעות מותר לעבוד עד ראש השנה) ואילו ערבה וניסוך המים זה הלכות סוכה... אז מה בכל זאת הקשר ביניהם?? או רש"י אומר בפשטות (ויכלנו פגשנו את זה השבוע בדף היומי וגם בשבועות הבאים) אלו שלשה נשאלו בבית המדרש מנין להם מן התורה, והשיבו שהלכה למשה מסיני הם, ושמע השומע וגרסם כסדר ששמעם, כלומר: רש"י באמת מסכים שאין שום קשר ביניהם... רק במקרה!!! במקרה שלוש השאלות האלו נשאלו ביחד בבית המדרש ושמע השומע וגרס אותם ביחד... **אבל תרשה לי להמשיך לשאול:** מה קרה שבדיק שלוש השאלות האלו נשאלו יחד בבית המדרש?? (אולי גם אז... זה בדיק יצא דף היומי) **אבל התשובה ברורה מאוד:** יש קשר נמרץ בין עשר נטיעות לערבה וניסוך מים... תנחש מה הקשר??? שלושים יום קודם החג שואלים ודורשים בהלכות החג!!! בחודש אלול של שנה זו אנחנו נמצאים גם שלושים יום קודם ירח האיתנים שזה אומר שופר וסוכה ולולב וערבה וניסוך המים... והשנה זה גם אומר שמיטה... ולא זו בלבד אלא "עשר נטיעות" קודם לערבה וניסוך המים... כי עשר נטיעות זה שייך להלכות תוספת שביעית שזה כבר מתחיל מעכשיו- מא' באלול... מה הפלא שעשר נטיעות וערבה וניסוך המים הם בחדא מחתא... זה ההלכות שצריך ללמוד בימים אלו...
עכ"פ רואים מכאן שזה הזמן ללמוד להלכות שמיטה... זה הזמן להתחיל להתכונן למצוה הנדירה שאבותנו כספו והשתוקקו אליה... מצוות שמיטה!!! יש לנו שייכות לזה... אוטוטו מגיעים אלינו עגבניות ומלפפונים שצריך לאכול אותם בקדושת שביעית (עכ"פ לדעת מרן החו"א שפרון הגרי"ש אלישיב התבטא שפעם ההוראות של מרן החו"א היו בגדר מרא דאתרא של ב"ב, והיום זה כבר מרא דאתרא דישאל) ובאופן כללי שנת השמיטה היא הזדמנות ללמוד את הסדר המתוק והראשון בסדרי משנה... הלא הוא סדר זרעים!!! **ניתן לומר על דרך ההרגש:** כמו שיש מושג בעולם החקלאות... שיש חקלאים שחיים את האדמה... נושמים את השדה... וכל הווייתם סביב החריש והקציר וכו' (כמו שמצינו בגמ' שבת פה... "החורי וישיב הארץ... אמו כולי עלמא וישיב רקיע? אלא שהיו בקיאים בישובה של ארץ... שהיו מריחים את הארץ וטועמים את הארץ כנחש הנקרא חויא...) ככה על אותו משקל יש היום כאלו שעושים שטייגן בסדר זרעים... שהם חיים סדר זרעים... נושמים סדר זרעים... וסדר זרעים זורם להם בעורקים... זה משהו חדש שלא כ"כ היה בדרות הקודמים!!!
זה משהו ששייך לדור האחרון שהפנימו את הבשורה הגדולה שאנחנו זוכים לחיות כאן בארץ ישראל... ויש לנו את הזכות ללמוד סדר זרעים לא רק בתור כמיהה והשתוקקות לא"י אלא הלכה למעשה... ניתן לומר על דרך המליצה: שכמו ששלושים יום קודם החג שואלים ודורשים בהלכות החג... כך שלושים שנה קודם שארץ ישראל השלימה חוזרת לקבל את קדושתה המלאה, כבר שואלים ודורשים בהלכות ארץ ישראל... לא נותר לנו אלא לקפוץ על העגלה רגע לפני שפתאום יבא האדון אל ביתו... פתאום נעמוד כולנו מול ההלכות החמורות של ארץ ישראל שאם תשים לב כל פרשיית השבוע שאנחנו כעת קוראים אותם... זה "אלה החוקים והמשפטים אשר תשמרו לעשות בארץ!!!!!!" תבדוק כמה פעמים מוזכרת ארץ ישראל בפרשיות האלו... תבדוק ואל תשכח ששורות אלו נכתבו על אדמת א"י... ואולי גם נקראת עליה... הנקלה בעיניך???

